

Predmet C-100/19

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

8. veljače 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour d'appel de Bruxelles, section Cour des marchés (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

23. siječnja 2019.

Žalitelji:

Viasat UK Ltd

Viasat Inc.

Druga stranka u postupku:

Institut belge des services postaux et des télécommunications
(„IBPT“)

Dobrovoljni intervenijenti:

Inmarsat ventures Ltd

Eutelsat S.A.

Predmet i podaci spora

- 1 Inmarsat Ventures Ltd (u daljnjem tekstu: Inmarsat) jedan je od dvaju operatera kojima je odobreno da u Europskoj uniji upotrebljavaju frekvencijski pojas 2 GHz za pružanje pokretnih satelitskih usluga (Mobile Satellite Services; u daljnjem tekstu: MSS).
- 2 Inmarsat na tom pojasu razvija uslugu „EAN” (European Aviation Network ili Europska zrakoplovna mreža) čije uvođenje aktivno priprema i koja se sastoji od pružanja stalne širokopojasne internetske veze na svim letovima u Europskoj uniji, putem sustava koji istodobno obuhvaća satelit i 4G mrežu antena na tlu

poznatih kao „dodatne komponente na tlu” (*complementary ground components*, u daljnjem tekstu: CGC).

- 3 Inmarsat navodi da je izgradio satelitsku postaju na tlu u Grčkoj te da je svoj satelit EAN lansirao 28. lipnja 2017. koji je stavljen u pogon 29. kolovoza 2017. Za instalaciju svoje mreže CGC, sklopio je partnerstvo s društvom Deutsche Telekom. Navodi da je zatražio i dobio odobrenja potrebna za postavljanje CGC-ova u svim državama članicama Unije (osim Rumunjske), kao i u Norveškoj i Švicarskoj.
- 4 Odlukom od 7. kolovoza 2018., Institut belge des services postaux et des télécommunications (Belgijski institut poštanskih i telekomunikacijskih usluga, u daljnjem tekstu: IBPT) Inmarsatu je dodijelio prava uporabe za šest CGC-ova u Belgiji.
- 5 Viasat stavlja na tržište različite vrste satelitskih usluga i u partnerstvu s Eutelsatom pruža, među ostalim, takozvane usluge povezivanja u letu (Inflight connectivity; IFC) zračnim prijevoznicima koji posluju u Europskoj uniji.
- 6 Viasat tvrdi da usluga EAN ne odgovara projektu na temelju kojeg je Europska komisija odabrala Inmarsat i da ne više odgovara europskom regulatornom okviru. Viasat općenito kritizira tu uporabu pojasa 2 GHz koja se uglavnom sastoji od takozvanih usluga zrak – zemlja, bez korištenja satelita, a ne od pokretnih satelitskih usluga.
- 7 K tomu, prigovara Komisiji da nije spriječila to odstupanje te je Općem sudu u tom pogledu podnio tužbu zbog propusta 24. travnja 2017. (predmet T-245/17, SL 2017., C 213, str. 33.).
- 8 Osim toga, Viasat je pred sudovima država članica podnio nekoliko tužbi protiv nacionalnih odobrenja koja su Inmarsatu izdana za CGC-ove koje je instalirao za svoju uslugu EAN u državama članicama Unije.
- 9 U ovom slučaju, Viasat kritizira odobrenje koje je IBPT dodijelio za šest CGC-ova instaliranih u Belgiji te traži njihovo poništenje pred cour d’appel de Bruxelles, section Cour des marchés (Žalbeni sud u Bruxellesu, odjel za Tržišni sud). Eutelsat je intervenirao u postupku u prilog Viasatovu zahtjevu.

II. Predmetne odredbe

Pravo Unije

Odluka br. 626/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2008. o odabiru i odobrenju sustava za pružanje pokretnih satelitskih usluga (MSS) (u daljnjem tekstu: Odluka MSS)

- 10 Glavom I. naslovljenom „Cilj, područje primjene i definicije” određuje se:

„Članak 1. – Cilj i područje primjene

1. Ovom se Odlukom

utvrđuje postupak Zajednice za zajednički odabir operatora pokretnih satelitskih sustava koji u skladu s Odlukom 2007/98/EZ koriste frekvencijski pojas 2GHz koji zauzima radiofrekvencijski spektar od 1 980 do 2 010 MHz za komunikacije Zemlja – svemir i spektar od 2 170 do 2 200 MHz za komunikacije svemir – Zemlja. Ovom se Odlukom također utvrđuju odredbe za usklađeno odobravanje, od strane država članica, odabranih operatora za uporabu dodijeljenog radiofrekvencijskog spektra u okviru ovog pojasa za djelovanje pokretnih satelitskih sustava.

2. Operatori pokretnih satelitskih sustava odabiru se na temelju postupka Zajednice u skladu s glavom II.

3. Odabrane operatore pokretnih satelitskih sustava odobravaju države članice u skladu s glavom III.

[...]

Članak 2. – Definicije

Također se primjenjuju sljedeće definicije:

(a) „pokretni satelitski sustavi” znači elektroničke komunikacijske mreže i pripadajući uređaji za pružanje radiokomunikacijskih usluga između pokretne zemaljske postaje i jedne ili više svemirskih postaja, između pokretnih zemaljskih postaja preko jedne ili više svemirskih postaja ili između pokretne zemaljske postaje i jedne ili više dodatnih komponenti na tlu koje se koriste na fiksnim lokacijama. Takav sustav uključuje barem jednu svemirsku postaju;

(b) „dodatne komponente na tlu” pokretnih satelitskih sustava znači postaje na tlu koje se koriste na fiksnim lokacijama, kako bi se poboljšala dostupnost pokretnih satelitskih usluga u geografskim područjima pokrivenim jednim ili više satelita sustava, gdje se ne može osigurati komunikacija zatražene kvalitete s jednom ili više svemirskih postaja.”

11 Glavom II. naslovljenom „Postupak odabira” određuje se:

„Članak 4. – Prihvatljivost prijava

1. Primjenjuju se sljedeći zahtjevi za prihvatljivost prijava:

[...]

(c) u prijavi se kandidat obvezuje da:

i. predloženi pokretni satelitski sustav pokriva servisno područje od najmanje 60 % skupne površine država članica od trenutka kada počne pružati pokretne satelitske usluge;

ii. su pokretni satelitski sustavi dostupni u svim državama članicama i to na najmanje 50 % stanovništva i najmanje 60 % skupne površine svake države članice u roku koji odredi kandidat, a u svakom slučaju najkasnije sedam godina od dana objave odluke Komisije donesene u skladu s člankom 5. stavkom 2. i člankom 6. stavkom 3.

[...]¹

12 Glavom III. naslovljenom „Odobrenje” određuje se:

„Članak 7. – Odobrenje odabranih kandidata

1. Države članice osiguravaju da odabrani kandidati u skladu s vremenskim okvirom i servisnim područjem na koje su se obvezali, u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) te nacionalnim pravom i pravom Zajednice, imaju pravo koristiti radijske frekvencije, određene odlukom Komisije u skladu s člankom 5. stavkom 2. ili člankom 6. stavkom 3. i pravo upravljati pokretnim satelitskim sustavom. U skladu s tim države članice obavješćuju odabrane kandidate o tim pravima. [...]

Članak 8. – Dodatne komponente na tlu

1. U skladu s nacionalnim pravom i pravom Zajednice države članice osiguravaju da kandidatima koji su odabrani u skladu s glavom II. i kojima je odobrena uporaba spektra u skladu s člankom 7. njihova nadležna tijela daju potrebna odobrenja za pribavljanje dodatnih komponenti na tlu za pokretne satelitske sustave na njihovom teritoriju. [...]

Članak 9. – Praćenje i provedba

[...]

3. Mjere kojima se definiraju prikladni načini za usklađenu primjenu provedbenih propisa iz stavka 2., uključujući propise o usklađenom ukidanju ili oduzimanju odobrenja zbog kršenja zajedničkih uvjeta iz članka 7. stavka 2., namijenjene za izmjenu elemenata ove Odluke koji nisu ključni njezinim dopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom uz kontrolu, kako je predviđeno u članku 10. stavku 4.”

¹ „[O]dluk[a] Komisije donesen[a] u skladu s člankom 5. stavkom 2. i člankom 6. stavkom 3.” iz podtočke ii. jest Odluka Komisije 2009/449/EZ od 13. svibnja 2009. o odabiru operatora paneuropskih sustava za pružanje pokretnih satelitskih usluga (MSS), objavljena u SL 2009., L 149, str. 65. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 56., str. 122.). Ta se odredba stoga može tumačiti na sljedeći način: „[...] u roku koji odredi kandidat, a u svakom slučaju najkasnije [13. lipnja 2016.]”.

Odluka Komisije 2011/667/EU od 10. listopada 2011. o načinima usklađene primjene pravila o izvršenju u vezi s pokretnim satelitskim uslugama (MSS) u skladu s člankom 9. stavkom 3. Odluke br. 626/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

13 „Članak 1. – Predmet, cilj i područje primjene

1. Ovom se Odlukom utvrđuju načini usklađene primjene pravila država članica o izvršenju koja se primjenjuju na ovlaštenog operatora pokretnih satelitskih sustava u slučaju navodne povrede općih uvjeta priloženih njegovom odobrenju.

2. Uzimajući u obzir prekograničnu prirodu MSS-a, cilj usklađivanja uz pomoć Odbora za komunikacije posebno je olakšavanje zajedničkog razumijevanja činjenica na kojima se temelji svaka navodna povreda i njezine ozbiljnosti, što dovodi do dosljedne primjene nacionalnih pravila o izvršenju u čitavoj Europskoj uniji, uključujući vremensko usklađivanje svih poduzetih mjera, posebno ako su povrede slične prirode.”

Belgijsko pravo

Arrêté royal du 11 février 2013 relatif aux systèmes fournissant des services mobiles par satellite (Kraljevska uredba od 11. veljače 2013. o sustavima za pružanje pokretnih satelitskih usluga, u daljnjem tekstu: Kraljevska uredba MSS) provodi dio Odluke MSS koji se odnosi na države članice. Njime se dvama operatorima koje je odabrala Komisija odobrava da upotrebljavaju pojas 2 GHz.

U članku 1. te kraljevske uredbe preuzimaju se definicije MSS-a i CGC-a iz Odluke MSS.

Člankom 3. određuje se:

„Najmanje 50 % stanovništva i 60 % površine Belgije bit će pokriveno do 13. lipnja 2016.”.

U članku 8. navode se uvjeti u kojima operatori mogu instalirati CGC-ove, odnosno: obavijest, odobrenje CGC-ova i dostava IBPT-u obilježja i mjesta instalacije CGC-ova. Člankom 9. predviđa se da se isključivo putem CGC-ova ne može nuditi nijedna dodatna usluga. U slučaju kvara satelitskog sustava, ti CGC-ovi ne mogu sami raditi dulje od 18 mjeseci.

III. Stajališta stranaka

A. Viasat

14 Viasat među ostalim tvrdi da je Inmarsat bio obvezan svojim uslugama pokriti „[n]ajmanje 50 % stanovništva i 60 % površine Belgije [...] do 13. lipnja 2016.”.

Budući da taj uvjeti nije ispunjen do tog datuma, IBPT nije mogao odobriti CGC-ove.

- 15 Neispunjavanje obveze pokrivenosti utvrđeno je jer Inmarsat navodi da je na taj datum naručio proizvodnju satelita i da je nesporno da još nije bio instaliran, a još manje u pogonu na način da pokriva 50 % stanovništva i 60 % površine Belgije. Inmarsat je svoj satelit „EAN” lansirao tek 28. lipnja 2017. Taj satelit ipak još nije u komercijalnoj funkciji i, prema tome, Inmarsat još nije mogao instalirati pokretni satelitski sustav za pružanje MSS-ova na pojasu 2 GHz.
- 16 Viasat stoga smatra da je IBPT donošenjem pobijane odluke povrijedio načelo zakonitosti jer pokretni satelitski sustav čiji svaki CGC mora biti sastavni dio nije čak ni postojao kako bi ispunio barem obvezu propisanu Odlukom MSS.

B. Eutelsat

- 17 Eutelsat dodaje da u svakom slučaju, čak i da jednog dana Inmarsat može komercijalno lansirati EAN, nikad neće moći stalno pružati komercijalnu uslugu koja pokriva najmanje 50 % stanovništva i 60 % površine Belgije u smislu koji je namijenio europski zakonodavac. Naime, s jedne strane, EAN je usluga isključivo namijenjena zračnim prijevoznicima iz cijelog svijeta, a ne samo onima kojima se služe belgijski građani. Poslovni ljudi ili relativno dobrostojeći kupci koji žele moći i dalje pregledavati svoje poruke e-pošte i gledati filmove u letu iznad Europe hipotetski ne predstavljaju više od 50 % belgijskog stanovništva. Tih je kupaca tim manje jer ne čine većinu belgijskih građana, čak ni europskih. Javnost koja je ciljana uslugom EAN posve je proturječna ciljevima Odluke MSS i Kraljevske uredbe MSS. S druge strane, Inmarsat je izmijenio svoj prvotni projekt te je odlučio da neće više lansirati satelit čija je cijela korisna nosivost namijenjena MSS-ovima, nego „condosat” smanjene korisne nosivosti što dovodi do uvelike smanjenih performansi za MSS-ove.

C. IBPT

- 18 IBPT smatra da propis Inmarsatu daje odobrenje da upravlja pokretnim satelitskim sustavom na konkretnim frekvencijskim pojasevima te daje stvarno subjektivno pravo operatorima koji su odabrani za instalaciju CGC-ova ako su ispunjena sva tri uvjeta predviđena člankom 8. Kraljevske uredbe MSS.

Naprotiv, odobrenje za instalaciju CGC-ova ne može se odbiti zbog neispunjavanja obveze pokrivenosti do 13. lipnja 2016. Propisom se ne utvrđuju sankcije ili oduzimanje prava na podnošenje zahtjeva za odobrenje CGC-a u slučaju povrede članka 3. Kraljevske uredbe MSS. IBPT je stoga bio nadležan odobriti CGC-ove nakon 13. lipnja 2016.

- 19 IBPT također napominje da:

- datum 13. lipnja 2016. i obveza pokrivenosti proizlaze iz članka 4. stavka 1. točke (c) podtočke ii. Odluke MSS koji se odnosi na obvezu koju operator kandidat treba preuzeti prije svojeg odabira; ako se odabir Inmarsata dovodi u pitanje, to se samo može učiniti na razini Unije;
- Člankom 21. loi relative au statut de l'IBPT (Zakon o statutu IBPT-a) potonjem se institutu omogućuje praćenje korištenja dodijeljenim pravima i kažnjava operatora koji ne ispunjava svoje obveze, ali mu ne daje pravo da odbije dodjelu ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Kraljevskoj uredbi; to je potvrđeno člankom 9. stavkom 2. Odluke MSS.

D. Inmarsat

- 20 Inmarsat također smatra da nepoštovanje roka ne može imati za posljedicu da IBPT više ne može odobravati svoje CGC-ove. Kraljevskom uredbom MSS Inmarsatu se daje pravo da se koristi frekvencijama koje su mu dodijeljene na pojasu 2 GHz. Nisu predviđeni nikakvo oduzimanje tog prava zbog nepoštovanja roka utvrđenog u članku 3. Kraljevske uredbe MSS ni oduzimanje nadležnosti IBPT-a. Nijednom se odredbom regulatornog okvira MSS-ova dodjela odobrenjâ za CGC-ove ne uvjetuje ukupnim praćenjem usklađenosti sustava MSS, čiji ti CGC-ovi mogu biti dio, s tim regulatornim okvirom.
- 21 Zahtjev pokrivenosti predviđen člankom 3. Kraljevske uredbe MSS ipak nije lišen učinka. Taj je zahtjev dio regulatornog okvira te je IBPT nadležan pratiti je li ispunjen. Ako IBPT zaključi da je Inmarsat povrijedio regulatorni okvir, nadležan je poduzeti mjere koje smatra primjerenima. Inmarsatova hipotetska povreda roka za pokrivenost ne može dovesti do IBPT-ova gubitka nadležnosti jer je upravo IBPT nadležan po potrebi kazniti takvu povredu.
- 22 Budući da je Inmarsat dobio pravo uporabe frekvencija u pojasu 2 GHz na razini Unije i da je rok za lansiranje satelita EAN-a imao isti učinak na razini cijele površine Unije, o posljedicama tog kašnjenja ne može se odlučivati na nacionalnoj razini. Europska komisija jedino je tijelo koje može ocijeniti navodni gubitak nadležnosti nacionalnih regulatora za dodjelu nacionalnih odobrenja za CGC-ove EAN-a. Upravo je zato Viasat podnio tužbu zbog propusta pred Općim sudom Europske unije (predmet T-245/17, u tijeku).
- 23 Osim toga, iako je došlo do kašnjenja, satelit je naposljetku lansiran tako da EAN osigurava potpunu geografsku pokrivenost površine Europske unije, a čak i šire. Stoga pokriva cijelo belgijsko stanovništvo, iako treba priznati da stopu pokrivenosti stanovništva treba shvatiti s obzirom na činjenicu da je cilj EAN-a nuditi usluge putnicima koje prevoze zračni prijevoznici. Svaki građanin Unije koji putuje zrakoplovom stoga može pristupiti toj usluzi. Uvjet predviđen propisom jest uvjet pokrivenosti, a ne uvjet stvarne uporabe od strane 50 % stanovništva.

Nadležna tijela drugih država članica slažu se s tim stajalištem jer su se očitovale u korist zatraženih instalacija CGC-ova; nijedno se tijelo nije proglasilo nenadležnim zato što je rok prekoračen.

IV. Ocjena cour d'appel (Žalbeni sud)

- 24 Cour d'appel (Žalbeni sud) utvrđuje, s jedne strane, da nije osporavano da je Inmarsat, u svojoj prijavi, preuzeo obveze iz članka 4. stavka 1. točke (c) Odluke MSS i, s druge strane, da je utvrđeno da Inmarsat nije ispunio obvezu pokrivenosti od 50 % stanovništva i 60 % površine Belgije do 13. lipnja 2016., datuma na koji njegova usluga EAN još nije bila u funkciji.
- 25 U okviru ispitivanja žalbenog razloga koji Viasat temelji na Inmarsatovu nepoštovanju rokova utvrđenih za pokrivenost, cour d'appel (Žalbeni sud) smatra da na temelju teksta članka 3. Kraljevske uredbe MSS, u kojoj su preuzeti isti rokovi, nije moguće najprije utvrditi je li Kralj namjeravao da ispunjavanje obveze pokrivenosti koja je uspostavljena u tom članku bude nužan preduvjet za ostvarivanje prava koja su priznata odabranim operatorima, a osobito prava na instalaciju CGC-ova u Belgiji.

Kako bi se toj odredbi dao koristan učinak, ipak je *a priori* treba tumačiti na taj način.

U članku 3. Kraljevske uredbe MSS preuzimaju se uvjeti pokrivenosti koje operatori moraju ispuniti i koji su utvrđeni u Odluci MSS Europskog parlamenta i Vijeća. Predviđena nacionalna odredba ipak se razlikuje od odredbe iz članka 4. stavka 1. točke (c) Odluke MSS u dijelu u kojem se potonja odredba odnosi na obvezu koju operator mora preuzeti u svojoj prijavi prije nego što ga se odabere. Međutim, člankom 7. stavkom 2. Odluke MSS predviđa se da prava dodijeljena odabranim kandidatima podliježu različitim uvjetima, među kojima je uvjet da odabrani kandidati „ispunjavaju sve obveze koje su preuzeli u svojim prijavama ili tijekom poredbenog postupka odabira”.

- 26 U skladu s načelom usklađenog tumačenja, cour d'appel (Žalbeni sud) smatra da doseg koji treba dati članku 3. Kraljevske uredbe MSS valja tumačiti u skladu s Odlukom MSS koju namjerava provesti i uzimajući u obzir njezin tekst, kontekst i ciljeve.
- 27 Člankom 4. stavkom 1. točkom (c) Odluke MSS predviđa se da se svaki kandidat u svojoj prijavi mora obvezati na ispunjavanje sljedećih obveza pokrivenosti:
- predloženi pokretni satelitski sustav mora pokrivati servisno područje od najmanje 60 % skupne površine država članica od početka pokrivenosti MSS-ova;

- MSS treba biti dostupan u svim državama članicama i to „na najmanje 50 % stanovništva i najmanje 60 % skupne površine svake države članice u roku koji odredi kandidat, a u svakom slučaju najkasnije [...]” 13. lipnja 2016.

- 28 Člankom 7. stavkom 2. Odluke MSS predviđa se da prava iz stavka 1. dodijeljena odabranim kandidatima podliježu različitim uvjetima, odnosno „zajedničkim uvjetima”, među kojima je uvjet ispunjavanja svih obveza koje su preuzeli u svojim prijavama, što obuhvaća obveze pokrivenosti preuzete u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c).
- 29 Odlukom 2011/667 uređuje se, osim toga, usklađeni postupak na razini Unije u pogledu praćenja usklađenosti tih zajedničkih uvjeta.

Taj se usklađeni postupak smatra poželjnim s obzirom na prekograničnu prirodu MSS-ova radi „olakšavanj[a] zajedničkog razumijevanja činjenica” „što dovodi do dosljedne primjene nacionalnih pravila o izvršenju u čitavoj Europskoj uniji” (članak 1. stavak 2. Odluke). Iz faza predviđenih za taj postupak može se zaključiti da se navedeni postupak *a priori* odnosi na slučajeve u kojima su tijela države članice, iako su odobrila odabranog operatora, znala da nije ispunjen jedan ili više zajedničkih uvjeta koje je operater mogao ispuniti. Postupak omogućuje, s jedne strane, koordinaciju i razmjenu informacija između država članica i Komisije te, s druge strane, izbjegavanje da se nacionalno odobrenje ukine prije nego što je predmetni operator imao priliku riješiti situaciju. U pogledu organiziranog postupka ne utvrđuje se uloga nacionalnih tijela koja odlučuju o zahtjevima za odobrenje CGC-a, pri čemu je to pitanje i dalje uređeno Odlukom MSS.

- 30 U ovom slučaju, *cour d'appel* (Žalbeni sud) naglašava da određeni rok nije poštovan i da to više nije moguće. Stoga se ne može ispraviti neispunjavanje obveze pokrivenosti. Budući da je povreda obveze konačna, *a priori* je poželjno, sa stajališta ekonomičnosti postupka, da predmetno nadležno nacionalno tijelo mora ili može ne odobriti CGC-ove, umjesto da odluči da ne može uzeti u obzir to neispunjavanje u okviru svoje odluke o odobrenju CGC-ova, ali da to može učiniti kasnije, u okviru postupka predviđenog Odlukom 2011/667 koji može u najozbiljnijim slučajevima dovesti do ukidanja odobrenja. Koristan učinak koji treba dati odredbama i zaključci koje treba donijeti na temelju utvrđene i konačne povrede zajedničkog uvjeta imaju isti cilj.

Cour d'appel (Žalbeni sud) smatra da se u tom pogledu može tvrditi da odabrani kandidat koji do 13. lipnja 2016. ne ispuni obvezu pokrivenosti predviđenu u članku 4. stavku 1. točki (c) podtočki ii. Odluke MSS zapravo više ne raspolaže pravima uporabe radijskih frekvencija na pojasu 2 GHz ni pravima upravljanja pokretnim satelitskim sustavom.

Člankom 8. Odluke MSS predviđa se obveza država članica da osiguravaju da „kandidatima koji su odabrani u skladu s glavom II. i kojima je odobrena uporaba spektra u skladu s člankom 7.” njihova nadležna tijela daju potrebna odobrenja za

pribavljanje CGC-a na njihovu teritoriju. U tom se pogledu može tvrditi da odabrani kandidat koji nije ispunio obvezu pokrivenosti na predviđeni datum stoga nije obuhvaćen tom odredbom.

U tom je smislu Kralj mogao smatrati poželjnim da ispunjavanje obveze pokrivenosti koja je propisana u članku 3. Kraljevske uredbe MSS bude nužan preduvjet za ostvarivanje prava priznatih odabranim operatorima, a osobito prava na instalaciju jednog ili više CGC-ova u Belgiji, čime se u takvom slučaju izbjegava zaobilazni put kroz usklađeni postupak predviđen u Odluci 2011/667/EU, koji se može smatrati štetnim za djelotvornost prava i sankcija.

Da se odabrani operator koji ne poštuje rok ne kazni, obveza pokrivenosti koju su operatori kandidati preuzeli u fazi njihova odabira lišila bi se učinka, iako se upravo u postupku odabira uzima u obzir sposobnost operatora da pružaju uslugu MSS u određenom roku (vidjeti osobito uvodne izjave Odluke 2009/449/EZ, koja se navodi u bilješci 1.), čime bi se narušio postupak odabira i tržišno natjecanje među operatorima.

- 31 S obzirom na prethodno navedeno, cour d'appel (Žalbeni sud) smatra da je Sud potrebno pitati o tumačenju članka 4. stavka 1. točke (d), članka 7. stavka 1. i članka 8. stavka 1. Odluke MSS Europskog parlamenta i Vijeća. Riječ je o pitanju tumačenja koje je od općeg interesa za ujednačenu primjenu prava Unije jer se slično pitanje o ispunjavanju obveze pokrivenosti predviđene u članku 4. stavku 1. točki (c) Odluke MSS može postaviti pred drugim sudovima država članica Unije s obzirom na više postupaka koji su u tijeku u pogledu odobrenja koja izdaju nadležna nacionalna tijela za Inmarsatove CGC-ove u većini zemalja Unije.

V. Prethodna pitanja

- 32 Cour d'appel (Žalbeni sud) postavlja sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 4. stavak 1. točku (c) podtočku ii., članak 7. stavak 1. i članak 8. stavak 1. Odluke br. 626/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2008. o odabiru i odobrenju sustava za pružanje pokretnih satelitskih usluga (MSS) tumačiti na način da, u slučaju da se utvrdi da kandidat koji je odabran u skladu s glavom II. potonje odluke nije pružao pokretne satelitske usluge putem pokretnog satelitskog sustava do krajnjeg datuma predviđenog u članku 4. stavku 1. točki (c) podtočki ii. te odluke, nadležna tijela država članica iz članka 8. stavka 1. te odluke trebaju tom operatoru odbiti dodjeljivanje odobrenjâ za instalaciju dodatnih komponenti na tlu jer taj operator nije ispunio obvezu koju je preuzeo tijekom svoje prijave?

2. Ako je odgovor na prvo pitanje niječan, treba li te odredbe tumačiti na način da, u istom kontekstu, nadležna tijela država članica iz članka 8. stavka 1. te odluke mogu tom operatoru odbiti dodjeljivanje odobrenjâ za instalaciju dodatnih komponenti na tlu jer potonji operator nije ispunio obvezu pokrivenosti do 13. lipnja 2016.?”